

Labex EHNE "Napisać nową historię Europy" (Paris-1, Paris-4, Nantes)

UMR IRICE 8138 (Paris-1, Paris-4, CNRS)
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Projekt Europolfrance

Akcja "EUROPAX"

**Wkład polskich emigrantów we Francji do pokojowej reorganizacji
Europy (1940-1989).**

Czas trwania programu: 2014-2015

Projekt badawczy zatytułowany "Wkład polskich emigrantów we Francji do pokojowej reorganizacji Europy (1940-1989)". zrodził się w wyniku propozycji Józefa Łaptosa, profesora Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, złożonej w marcu 2013 roku. Realizacja tego projektu doprowadziła do zwołania międzynarodowej konferencji w Krakowie, która odbędzie się 16 i 17 października 2015, mobilizując do pracy francuskojęzycznych naukowców z Krakowa i innych polskich uczelni, a także badaczy z UMR IRICE (Paryż-1, 4-Paris, CNRS).

Celem inicjatywy jest próba zrozumienia, jak emigranci polscy we Francji (niezależnie od tego czy stali się uchodźcami w uwarunkowaniach powojennych, czy też udali się na emigrację dobrowolnie z przyczyn politycznych, czy wreszcie do wyjazdu zmusiły ich polskie władze) wyobrażali sobie reorganizację Europy lub jej jedność, jak oceniali formy integracji stosowane w Europie Zachodniej w epoce zimnej wojny. Osobnego omówienia wymaga sam status uchodźcy: aby stać się wygnańcem trzeba mieć poczucie odcięcia od własnego kraju. Tymczasem niektórzy z nich utrzymywali częste kontakty z Polską. Wszyscy oni mieszkali jednak we Francji.

Należy stosować szerokie rozumienie pojęcia jedności europejskiej. Jedność ta ma różne oblicza, poczynając od federalnej Europy, aż po wielostronną współpracę kulturalną, polityczną i gospodarczą i głębiej po powszechny projekt „wspólnego życia”. Chodzi o rozwój idei tożsamości europejskiej (lub tożsamości europejskich) w związku z afirmacją poczucia odrębności narodowej i etniczno-religijnej wśród mniejszości żyjących w krajach europejskich. Czy środowisko polskie funkcjonujące - definitywnie lub tymczasowo - poza ojczyzną, uczestniczyło w okresie zimnej wojny w europejskiej debacie na temat przyszłości Europy? Czy brało czynny udział w życiu organizacji, utworzonych wprawdzie w Europie Zachodniej, ale mających ideowy wpływ na polskich intelektualistów spoza Polski, jak European Movement, różne międzynarodówki, Kongres Wolności Kultury, Zgromadzenie Europejskich Narodów Ujarmionych, Rada Europy, a nawet NATO? Czy dysponowało dyplomatycznymi wpływami? Czy przyczyniło się do przygotowania wejścia Polski do Unii Europejskiej?

W latach poprzedzających przystąpienie Polski do UE słyszeliśmy sprawozdania przypominające Europie Zachodniej, ile zawdzięcza ona ówczesnym krajom obozu

sowieckiego i po prostu przypominające historyczny fakt, że wszystkie one były równie europejskie, co sześć państw założycielskich Wspólnot Europejskich. Badania prowadzone w ramach tego programu mają na celu udokumentowanie relacji między Polakami żyjącymi we Francji, a ich przybraną ojczyzną i francuskimi elitami dotyczących kwestii reorganizacji Europy. Stawiają sobie również za zadanie przyjrzenie się stosunkom uchodźców z polskimi władzami rządowymi, które ze swej strony także znajdowały się w sytuacji uzależnienia od Moskwy, lecz paradoksalnie mogły wsłuchiwać się także w refleksje swoich intelektualistów żyjących we Francji.

Od uczestników oczekujemy, nawet jeśli pracują oni nad konkretnym przypadkiem, żeby nie tracili z oczu problematyki konferencji, żeby zastanowili się, jaką wartość dodała polska emigracja we Francji przyniosła w pracach nad organizacją Europy w latach zimnej wojny, po jakie środki sięgała, chcąc wypracowywać i upowszechniać swe geostrategiczne, polityczne i filozoficzne koncepcje w kraju przyjmującym, i w samej Polsce, z jakimi strukturami pozostawała w stosunkach, wreszcie czy osiągnęła znaczące wyniki.

Miejsce obrad: aula A1 (nowe skrzydło)

Program konferencji

- Piątek, 16 października 2015 r. -

09:30-10:00: REJESTRACJA UCZESTNIKÓW, POWITALNA KAWA

**10:00-10:30: OFICJALNE OTWARCIE – POWITANIE UCZESTNIKÓW PRZEZ WŁADZE
UNIwersytetu PEDAGOGICZNEGO W KRAKOWIE I ORGANIZATORÓW**

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej Uniwersytetu Pedagogicznego w
Krakowie

Prof. dr hab. Kazimierz Karolczak

Dyrektor Instytutu Nauk Politycznych na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie

Prof. dr hab. Andrzej Kozera

10:30-11:00: Wykład inauguracyjny

Antoine Marès (Uniwersytet Paris 1 Panthéon-Sorbonne), „Polska emigracja we Francji z perspektywy historycznej”.

11:00-11:20

Józef Łaptos (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), „Od konfederacji polsko-czechosłowackiej do federacji Europy Środkowej - Plan Sikorskiego i jego echa w czasie II wojny światowej”.

11:20-11:50: Dyskusja

11:50-12:20: PRZERWA NA KAWĘ

12:20-13:30: Paryż-Strasburg: Działalność polityczna i kulturalna emigracji polskiej we Francji w czasie zimnej wojny

12:20-12:40

Sławomir Łukasiewicz (Instytut Pamięci Narodowej), „Jerzy Jankowski i polscy federaliści we Francji po II Wojnie Światowej”.

12:40-13:00

Mirosław Supruniuk (Uniwersytet w Toruniu), „Polacy w 'Collège de l'Europe Libre' w Strasburgu”.

13:00-13:20 Dyskusja

13:20-15:00 PRZERWA NA OBIAD

15:00-18:40 Polscy emigranci i organizacja Europy

15:00-15:20

Gérard Bossuat, (Uniwersytet w Cergy-Pontoise), „Europa polskiego opozycjonisty we Francji, Krzysztof Pomian”.

15:20-15:40

Piotr Kosicky (University of Maryland), „Chadecy uchodźcy we Francji, debata nad lewicowym katolicyzmem i rolą Kościoła w krajach Europy Wschodniej”.

15:40-16:00

Thomas Gronier, (Uniwersytet w Cergy-Pontoise), „Wkład polskich kręgów katolickich we Francji do stosunków wewnątrz europejskich i międzynarodowych 1940-1989”.

16:00-16:20

Jenny Raflik, (Uniwersytet w Cergy-Pontoise), „Polacy we Francji w służbie NATO, 1950-67”.

16:20-16:40

Anna Siwik (Akademia Górniczo-Hutnicza - Kraków), „Wizja systemu demokratycznego po upadku komunizmu w pismach polskich socjalistów we Francji, członków Socialist Union of Central-Eastern Europe (SUCEE)”.

16:40-17:00 Dyskusja

17:00-17:30 PRZERWA NA KAWĘ

17:30-17:50

Arkadiusz Indraszczyk (Uniwersytet w Siedlcach), „Zielona międzynarodówka i jej wizjonerzy zjednoczonej Europy wśród emigracji polskiej we Francji”.

17:50-18:10

Wojciech Prażuch (Uniwersytet Pedagogiczny), „Dyskurs o Europie w świetle publikacji Związku Polskich Federalistów (1954-1962): styl, argumenty, zapożyczenia i figury”

18:10-18:30

Lubor Jilek (Europejski Instytut Uniwersytetu w Genewie), „Juliusz Mieroszewski, jego angielskie fundamenty i jego kontynuatorzy, przez pryzmat oryginalnych elementów jego europejskiej analizy”.

18:30-18:50 Dyskusja

20:00 UROCZYSTA KOLACJA

Sobota 17 października 2015 r.

09:40 KAWA NA POWITANIE

10:00-13:10 Stosunki między uchodźcami i opozycją w Polsce

10:00-10:30

Maria Delaperrière (INALCO), „Polscy literaci na uchodźstwie we Francji. Strażnicy dziedzictwa kulturowego czy antykomunistyczni działacze?”.

10:30-10:50

Christine Mengès-Le Pape (Uniwersytet w Tuluzie 1), „Inna Europa Czesława Miłosza: twórczość emigracyjna jako opowieść o europejskich kulturach”.

10:50-11:10

Joanna Nowicki (Uniwersytet w Cergy-Pontoise), „Wkład uchodźców z kręgu « Kultury » w myśl europejską po 1945 roku”.

11:10-11:30 Dyskusja

11:30-12:00 PRZERWA NA KAWĘ

12:00-12:20

Anna Mazurkiewicz (Uniwersytet Gdański), „W orbicie Komitetu Wolnej Europy. Nadzwyczajne sesje Zgromadzenia Europejskich Narodów Ujarzmionych w Strasburgu”.

12:20-12:40

Inga Kawka (Uniwersytet Pedagogiczny), „Działalność Jana Kułakowskiego - związki zawodowe, Solidarności i emigracja”.

12:40-13:00

Kinga Alicja Kowalik (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), „Budowanie mostów między uchodźcami i opozycyjnym podziemiem w Polsce w latach 70. i 80.”.

13:00-13:20 Dyskusja

13:20 ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

14:00 Obiad - Trattoria Cichy Kącik, ul. Chodowieckiego 1, 30-065 KRAKÓW

KOORDYNACJA KONFERENCJI

Wojciech Prazuch: prazuch.wojciech@gmail.com

Inga Kawka: ingaka@interia.pl

KONTAKT Z ORGANIZATORAMI KONFERENCJI:

Prof. Józef Łaptos, (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) : laptos@onet.eu

Prof. Gérard Bossuat (Uniwersytet w Cergy-Pontoise): bossuat.gerard@neuf.fr

Prof. Antoine Marès (Uniwersytet Paris-1 Panthéon-Sorbonne): antoine.mares@wanadoo.fr